

A SZEGÉNY EMBER SZŐLŐJE

Volt, hol nem volt, hetedhét országon is túl volt, volt egyszer egy szegény ember s annak három fia.

Ennek a szegény embernek egy darab szőlője volt, egyebe semmi, sem égen, sem földön. No, hanem őriztette a szőlőjét, akárcsak a szeme fényét. Sorba jártak ki a fiai a szőlőbe, és istrázsálták éjjel-nappal.

Egy reggel a legidősebb fiú ment ki a szőlőbe, ott leült, s elkezdett falatozni. Amint ott falatoznék, elejébe ugrik egy béka, s kéri a legényt:

- Adj egy falás kenyeret, te legény, már két hete, hogy egy falatot sem ettem.

- Majd holnapután vaskedden - mondotta a legény, s elkergette a békát.

A béka elment szó nélkül, de a legény csakhamar elaludott, s mikor felébredt, a szőlő úgy meg volt dézsmálva, hogy a legényt a hideg is kirázta nagy félelmében.

Másnap a középső fiú ment a szőlőbe, de az éppen úgy járt, mint a legidősebb. Attól is kért a béka kenyeret, de ez a legény is elkergette, még jól meg is dobta kövel. Azután lefeküdt, elaludott, s mire felkelt, fele sem volt meg a szőlőnek.

Hej, zsémbelt a szegény ember, nem volt otthon maradása a két idősebb legénynek, elkergette az apjuk. Egyebük sincs annál a kis szőlőnél, s arra sem tudnak vigyázni! Mondotta a legkisebb legény:

- Ne búsuljon, édesapám. Ami maradt, az meg is marad, azt én őrzöm.

Kimegy a legény a szőlőbe, leül ő is falatozni, s hát jó egy béka, kenyeret kér tőle is.

- Adok én jó szívvvel, hogyne adnék.

Letört egy jó darabot a kenyérből, s szépen a béka elé tette.

- Egyél, szegény béka, nesze.

- No, te fiú - mondotta a béka -, jótétel helyébe jót várj. Nesze, adok neked egy rézvesszőt, egy ezüstvesszőt meg egy aranyvesszőt. Majd az éjjel eljön három paripa, egy rézszőrű, egy ezüstszőrű meg egy aranyszőrű, hogy összerugdossák a szőlődet, de te csak suhints rájuk külön-külön ezekkel a vesszőkkel, s egyszeribe megszélidülnek. Aztán meglátod, hogy sok hasznukat veszed az életben.

Úgy lett, ahogy a béka mondotta. Eljött éjjel a három paripa, berontottak a szőlőbe, nyérítettek, rúgtak, kapáltak, hányták fel a földet a csillagos egekbe. De a legény

sem nézte összedugott kézzel, rájuk suhintott magyarosan, s hát abban a pillanatban úgy megszélidültek, úgy állottak előtte, mint három bárány.

- Ne bánts minket - mondták a paripák. - Ha valamire szükséged lesz, csak suhints a vesszőkkel, s nálad leszünk.

Azzal a paripák elnyargaltak, a fiú pedig hazament. De semmit sem szólt, sem az apjának, sem a testvéreinek arról, hogy mi történt. Azok csak csudálkoztak, hogy mi tenger szőlő lett, hogy az egész falunak nem lett annyi bora, mint nekik. Alig tudták leszüretelni.

No, telt-múlt az idő, egyszer a király, mint gondolt, mit nem, egy magas fenyőszálat állíttatott a templom elé, a fenyőszál tetejére tétetett egy aranyrozmaringot, s kihirdette az egész országban, hogy annak adja a leányát, aki lovával olyan magasra ugrat, hogy a fenyőszál tetejéről lekapja az aranyrozmaringot. Próbálkozott mindenféle királyfi, herceg, de hiába próbálták, még félig sem tudtak felugratni.

Mikor mind nagy szégyenkezve elkullogtak, jött egy legény rézszőrű paripán. Fején rézsisak volt, hogy ne lássa senki, aztán sarkantyúba kapta a lovát, egy ugrással lekapta a rozmaringot, s úgy eltűnt, mintha a föld nyelte volna el.

Hát bezzeg a szegény ember legkisebb fia volt ez a vitéz. De otthon nem tudtak erről semmit. A rongyos ruhájában ment haza, s mikor az apja meg a testvérei hazakerültek - mert azok is oda voltak csudalátni -, ott heverészett a kuckóban. Mondják a bátyjai, hogy ők mi mindent láttak. Mikor mindent elbeszéltek, azt mondja a legény:

- Jobban láttam én azt, mint ti.

- Ugyan honnét láttad volna jobban? - kérdezték a bátyjai.

- Hát fölállottam a kerítésre, s onnét láttam.

A legények még ezért is irigykedtek az öccsükre, s hogy többet ilyesmit ne lásson, a kerítést lebontották.

Következő vasárnap még magasabb fenyőszálra egy aranyalmát tétetett a király. Most is próbáltak szerencsét sokan, de hiába. Hanem mikor nagy szégyenkezve mind elkullogtak, jött ezüstszőrű paripán egy vitéz, akinek ezüstsisak volt a fején. Ez egy ugrással lekapta az aranyalmát, s úgy eltűnt, mintha a föld nyelte volna el.

Mire a szegény ember s két idősebb fia hazakerült, a legkisebb fiú már ott hevert a kuckóban. Mondják neki nagy áradozva, hogy mit láttak, bezzeg olyat a kuckóból nem lehet látni!

- Ó, én jobban láttam, mint ti - mondotta a legény.

- Ugyan honnét láttad?

- Felmásztam az ól tetejére, s onnét láttam.

A legények nagy mérgükben szétszedték az ól tetejét is, hogy az öccsük ne lásson onnét.

Harmadik vasárnap még magasabb fenyőszálra arany selyemkendőt tűzetett fel a király. Bezzeg, hogy ezt is a szegény legény kapta el. De most sem ismerte meg senki, mert aranyszőrű paripán volt, s aranyisak fedte az arcát.

Beszélik otthon a legények nagy dicsekedve, hogy mi csudát láttak.

- Jobban láttam azt én - mondotta a legény.

- Ugyan honnét láttad?

- Honnét? A ház tetejéről.

Mérgelődtek szörnyen a legények, s nagy mérgükben széthányták a ház fedelét is.

Aközben a király kihirdette országszerte, hogy jelentse magát az a vitéz, aki elvitte az aranyrozmaringot, az aranyalmát, az arany selyemkendőt. Eltelt egy hét, eltelt két hét, nem jött senki. Akkor a király odahívatta az udvarába, aki valamirevaló legény csak van az országban. Azok közt sem volt az a híres vitéz. Mikor aztán mind eltakarodtak, jött aranyszőrű paripán a legény, aranyos ruhában. Kalapjába volt tűzve az aranyrozmaring, a lova kantárjába az arany selyemkendő, s egyik kezében tartotta az aranyalmát.

No, csakhogy megjött. Örült a király, de még jobban a királykisasszony. Mindjárt megtartották a lakodalmat, s a király a legénynek adta egész országát.

Még ma is élnek, ha meg nem haltak.

1. Olvass figyelmesen, hogy össze tud párosítani a kivett szavakat és kifejezéseket a meserészletekben!

Először számozd meg a meserészleteket, majd írd be a pontozott részre a második oszlopban lévő odailó kifejezéseket!

Beszélik otthon a legények nagy....., hogy mi csudát láttak.	<i>suhintott magyarosan</i>
A béka elment szó nélkül, de a legény csakhamar elaludott, s mikor felébredt, a szőlő úgy meg volt dézsmálva, hogy a legényt anagy félelmében.	<i>kerítést</i>
Kalapjába volt tűzve az aranyrozmaring, a lova kantárjába az, s egyik kezében tartotta az aranyalmát.	<i>dicsekedve</i>
Sorba jártak ki a fiai a, és istrázsálták éjjel-nappal.	<i>egy rézvesszőt</i>
Fején rézsisak volt, hogy ne lássa senki, aztán sarkantyúba kapta a lovát, egy ugrással lekapta a rozmaringot, s úgy eltűnt, mintha a el.	<i>hideg is kirázta</i>
No, te fiú - mondotta a béka -, jótétel helyébe jót várj. Nesze, adok neked....., egy ezüstvesszőt meg egy aranyvesszőt.	<i>szőlőbe</i>
Hanem mikor nagy szégyenkezve mind elkullogtak, jött egy vitéz, akinek ezüstsisak volt a fején.	<i>arany selyemkendő</i>
De a legény sem nézte összedugott kézzel, rájuk, s hát abban a pillanatban úgy megszélidültek, úgy állottak előtte, mint három bárány.	<i>ezüstszőrű paripán</i>
A legények még ezért is irigykedtek az öccsükre, s hogy többet ilyesmit ne lásson, a lebontották.	<i>föld nyelte volna</i>

9 pont – sorrendért

9 pont – beillesztés – összesen 18 pont

2. Az alábbi mesecímek betűi összekeveredtek. Írd ide a helyesen: (segítség: Benedek Elek mesék címei)

- NÁKOSD ÓNJKA:
- ZÉPS LÓKAP:
- CINBSÖBTS RIFÁYKLI:
- ZA NAYORAZMÁSR:
- SVA CILA:

5 pont

3. Igaz vagy hamis! Döntsd el, hogy igazak vagy hamisak a mese írójáról szóló állítások! Indokold meg a válaszod, hívd segítségül az Internetet!

- **A mesét Illyés Gyula írta?**

Igaz Hamis

- **A mese írója nagy mesemondó is volt?**

Igaz Hamis

- **Igaz-e, hogy az író a magyar gyermekirodalom egyik megteremtője?**

Igaz Hamis

- **Igaz-e, hogy Benedek Elek mellszobra Sopronban található?**

Igaz Hamis

- **Igaz-e, hogy az író tündérekéről, királyokról írt kalandos, furfangos és fordulatos történeteket ?**

Igaz

Hamis

5 pont

4. Oldjátok meg a következő totót. Karikázzátok be a helyes választ.

- **Hogyan kezdődik a mese?**
 - a) Volt, hol nem volt
 - b) Csiribi csiribá
 - c) Egyszer volt, hol nem volt
- **Egyik reggel a legidősebb fiú kiment a szőlőbe, és milyen állat ugrott elé?**
 - a) oroszlán
 - b) kutya
 - c) béka
- **Mi történt, mikor a legkisebb legény adott a békának a kenyérből?**
 - a) a béka elfogadta a kenyeret, és megjutalmazta a szegény legényt
 - b) kinevette a szegény legényt,
 - c) elutasította a béka a kenyeret
- **Mit mondtak a paripák a szegény legénynek?**
 - a) megesszük a szőlőt
 - b) suhints a vesszőkkel és nálad leszünk
 - c) engedj minket szabadon
- **Mit hirdetett ki a király az egész országban?**
 - a) annak adja a lányát, aki elhozza neki az aranyrozsmaringot, aranyalmát és az arany selyemkendőt.
 - b) annak adja a lányát, aki a legmagasabbra ugrat a lovával
 - c) annak adja a lányát, aki nem tudja elhozni az aranyrozsmaringot, aranyalmát, és az arany selyemkendőt.
- **Mit tettek a legények mérgükben?**
 - a) elmentek futni
 - b) szétszedték az ól tetejét
 - c) kiöntötték az ebédet
- **Milyen ruhában jelent meg a szegény legény a király előtt?**
 - a) öltönyben
 - b) frakkban

- c) aranyos ruhában
- **Hová volt tűzve az aranyrozsmaring?**
 - a) ingjébe
 - b) kalapjába
 - c) csizmájába
- Mit rejtett a ló kantárja?
 - a) kenyeret
 - b) bort
 - c) arany selyemkendőt
- **Hol volt az aranyalma?**
 - a) egyik kezében
 - b) zsákban
 - c) a ló szájában

10+1:

- **Hogy fogadta a király és a királykisasszony a híres vitézt?**
 - a) örült a király, de még jobban a királykisasszony
 - b) mérges volt a király, de még jobban a királykisasszony
 - c) szomorú volt a király, de még jobban a királykisasszony

11 pont

5.Készíts egy rajzot „ A szegény ember szőlője” című meséből, a Neked leginkább tetszett mese részletről A/4 papírra. A rajz bármilyen technikával készülhet!

10 pont

- 5. Szókereső játék – Meséből rejtettünk el különböző szavakat. Összesen 11-et. Melyek ezek?
Sorold fel őket:**

.....

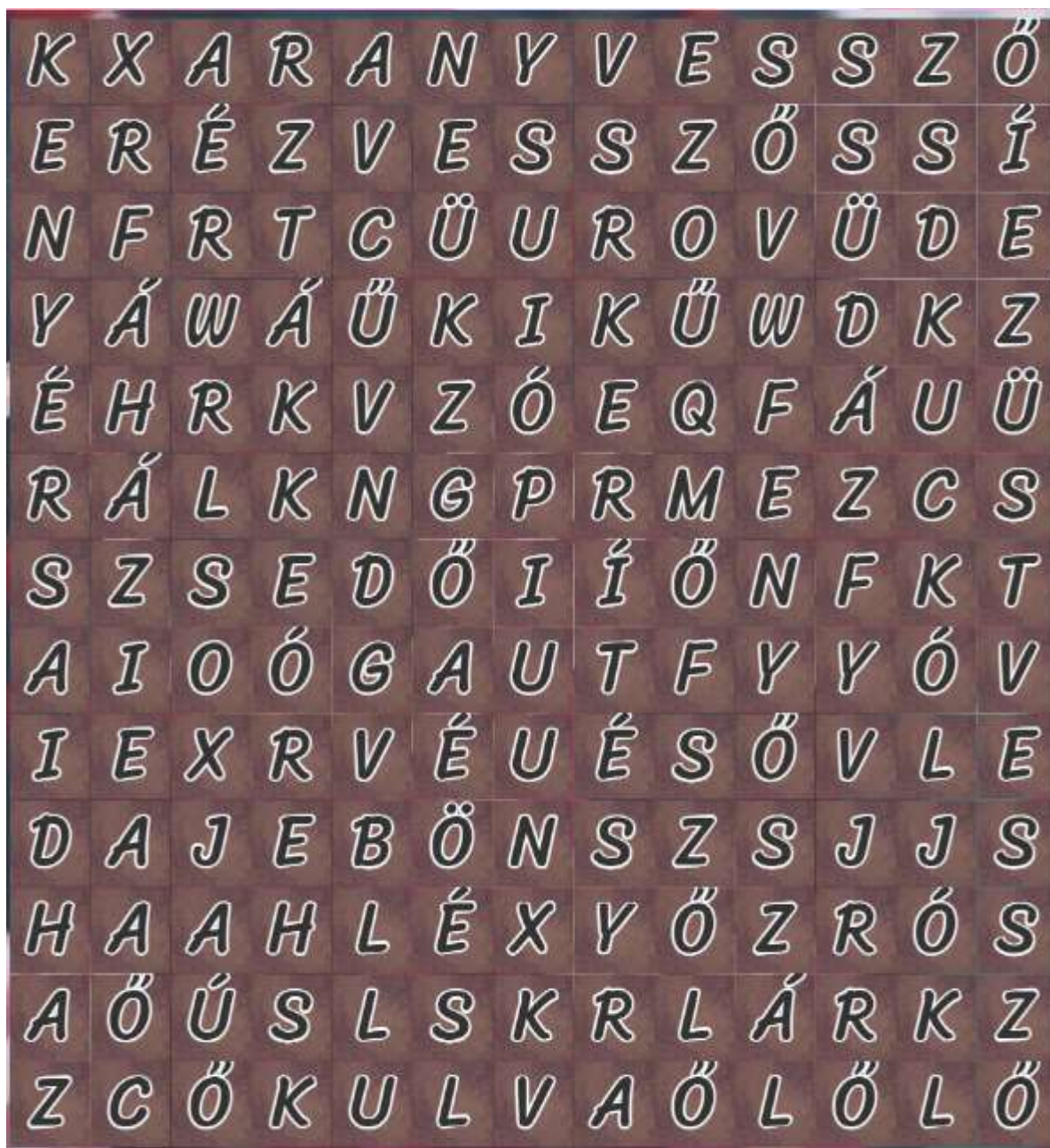
.....

.....

.....

11 pont Összesen: 60 pont.

Szókereső játék:

Beküldési határidő: 2022. május 29.

Jó szórakozást!